

Chambre des Représentants

SESSION 1983-1984

27 OCTOBRE 1983

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 10
de la loi du 31 décembre 1963
sur la protection civile

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR, DES AFFAIRES GENERALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE (1)

PAR M. Marc HARMEGNIES

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Portée de la proposition de loi

Un des auteurs de la proposition rappelle qu'en 1963, un système de protection civile très développé a été élaboré en vue de répondre à toutes les hypothèses de danger. L'évolution économique des années soixante a, par ailleurs, permis de mettre beaucoup de moyens au service de la protection civile. Toutefois, par suite de la crise de ces dernières années, ces moyens sont devenus beaucoup trop onéreux.

Depuis la fusion des communes, les corps de volontaires ont été supprimés et remplacés par des services professionnels.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. J.-B. Delhay.

A. — Membres : MM. Breyne, Cardoen, Detremmerie, Jérôme, Suykerbuyk, Tant, Vankeirsbilck. — MM. Bogaaerts, J.-B. Delhay, De Loor, Guillaume, M. Harmegnies, Henry, Lafosse, Temmerman. — MM. Evers, Huylebrouck, Mévis, Pans, Van Belle, Mme Van den Poel-Welkenhuysen. — MM. De Beul, Desseyn.

B. — Suppléants : MM. Beerden, Coppieters, Desutter, Grafé, Marchand, Thys, Van Wambeke, Willems. — Mme Brenez, MM. M. Colla, Collignon, Laridon, Onkelinx, Perdieu, Ramaekers, Rigo, Rubens. — MM. De Grève, Denys, Flamant, Militis, Mundeleer, Poswick, Taelman. — MM. Anciaux, Gabriels, Van Biervliet.

Voir :

500 (1982-1983) :

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1983-1984

27 OKTOBER 1983

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 10
van de wet van 31 december 1963
op de civiele bescherming

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN, DE ALGEMENE
ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER Marc HARMEGNIES

DAMES EN HEREN,

I. — Strekking van het wetsvoorstel

Een van de auteurs van het voorstel herinnert eraan dat in 1963 een zeer volledig systeem van civiele bescherming is uitgewerkt om het hoofd te kunnen bieden aan alle mogelijke gevaren. Gelet op de economische ontwikkeling tijdens de zestiger jaren was het trouwens mogelijk voor die bescherming heel wat middelen in te zetten. Doch sinds de crisis van de jongste jaren is de financiële last van die middelen veel te zwaar geworden.

Na de samenvoeging van de gemeenten werden de vrijwilligerskorpsen afgeschaft en vervangen door beroepskorpsen.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer J.-B. Delhay.

A. — Leden : de heren Breyne, Cardoen, Detremmerie, Jérôme, Suykerbuyk, Tant, Vankeirsbilck. — de heren Bogaaerts, J.-B. Delhay, De Loor, Guillaume, M. Harmegnies, Henry, Lafosse, Temmerman. — de heren Evers, Huylebrouck, Mévis, Pans, Van Belle, Mevr. Van den Poel-Welkenhuysen. — de heren De Beul, Desseyn.

B. — Plaatsvervangers : de heren Beerden, Coppieters, Desutter, Grafé, Marchand, Thys, Van Wambeke, Willems. — Mevr. Brenez, de heren M. Colla, Collignon, Laridon, Onkelinx, Perdieu, Ramaekers, Rigo, Rubens. — de heren De Grève, Denys, Flamant, Militis, Mundeleer, Poswick, Taelman. — de heren Anciaux, Gabriels, Van Biervliet.

Zie :

500 (1982-1983) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

Selon les auteurs de la proposition, il faudrait dès lors permettre aux communes de remettre sur pied des corps de volontaires, surtout en périphérie des grands centres urbains.

Rien n'empêche que ceux-ci travaillent en collaboration avec les services professionnels.

II. — Discussion générale

Un membre signale que sa commune emploie toujours des corps de volontaires qui sont payés par les crédits affectés aux dépenses facultatives, ce qui entraîne souvent des difficultés de trésorerie.

Un autre membre fait remarquer que, par le système actuel, la gestion d'un corps professionnel se fait souvent sans l'avis des autorités communales qui n'ont souvent aucune connaissance de leur organisation.

Sur le plan financier, la répartition de la charge entre les communes est fixée par le gouverneur sans que la commune sache comment est calculée cette répartition.

A ces observations plaçant en faveur du volontariat, un orateur réplique que, pour sa part, il n'y est pas favorable.

En effet, il estime que la population doit pouvoir disposer en permanence de corps professionnels. Il craint que le volontariat ne soit source d'amateurisme et dès lors, de danger.

D'autre part, il pose la question de savoir par qui seront rémunérés à la fois le corps de professionnels et celui de volontaires.

Il plaide en faveur d'une meilleure décentralisation des corps professionnels existants.

A l'appui de cette remarque, un membre fait observer que dans la majorité des cas, un foyer d'incendie peut être circonscrit lorsque les pompiers interviennent rapidement, ce qui prouve l'utilité de corps décentralisés.

Un autre membre est d'avis qu'un corps de volontaires peut rendre de très grands services, parce que ceux-ci font souvent preuve de plus d'enthousiasme que les corps professionnels. En outre, ils sont financièrement plus avantageux.

Il est rappelé par un commissaire que la présente proposition ne rend que la possibilité aux communes de créer un corps de volontaires. Toutefois, il faudra toujours l'accord du gouverneur et du Ministère de l'Intérieur. Des motifs financiers pourront intervenir pour que ces autorités refusent la création de corps de volontaires par les communes.

Plusieurs autres orateurs font observer que l'absence de possibilité a été un prétexte pour refuser aux communes la création de corps de volontaires. La modification apportée par la présente proposition à la législation ne permettra plus aux autorités de s'appuyer sur la loi pour refuser cette création.

Cette proposition ne remet nullement en cause la structure organisée et la différence de missions incombant aux corps professionnels et aux corps de volontaires.

Un orateur cite comme exemple qu'un corps de volontaires ne pourrait intervenir pour combattre un incendie dans un port pétrolier.

Il va de soi qu'un corps de professionnels doit assurer et contrôler les missions des volontaires.

Le même orateur estime que le problème de la formation des volontaires est posé et qu'il faut l'organiser. De plus, les corps de volontaires devront répondre à toutes les conditions pour pouvoir notamment participer aux subsides, aux achats collectifs, etc.

De auteurs van het voorstel menen derhalve dat men aan de gemeenten de mogelijkheid zou moeten bieden opnieuw vrijwilligerskorpsen op te richten, vooral dan aan de rand van de grote stedelijke centra.

Niets belet de samenwerking van de vrijwilligerskorpsen met de beroepskorpsen.

II. — Algemene bespreking

Een lid wijst erop dat zijn gemeente nog een beroep doet op vrijwilligerskorpsen, die betaald worden door middel van kredieten bestemd voor facultatieve uitgaven, wat vaak tot financiële moeilijkheden leidt.

Een ander lid merkt op dat in het thans bestaande systeem een beroepskorps vaak wordt beheerd zonder het advies van de gemeentelijke overheid, die helemaal niets afweet van de organisatie van dat korps.

Op financieel vlak worden de kosten over de gemeenten omgeslagen door de gouverneur zonder dat de gemeente weet hoe die omslag berekend wordt.

In antwoord op die opmerkingen ten gunste van het vrijwilligerskorps betoogt een spreker dat hij zelf het voorstel niet gunstig gezind is.

Volgens hem moet de bevolking bij voortduring over een beroepskorps kunnen beschikken. Hij vreest dat een vrijwilligerskorps tot amateurisme kan leiden, wat een zeker gevaar inhoudt.

Voorts vraagt hij door wie het korps van beroepsbrandweerlui én het vrijwilligerskorps zullen worden bezoldigd.

Hij pleit voor een grotere decentralisering van de bestaande beroepskorpsen.

Een lid is het daarmee eens en merkt op dat in het merendeel van de gevallen een brand kan worden bedwongen wanneer de brandweer snel ter plaatse is. Een en ander bewijst het nut van gedecentraliseerde korpsen.

Een ander lid is van oordeel dat een vrijwilligerskorps uitstekende diensten kan bewijzen omdat het vaak meer enthousiasme aan de dag legt dan de beroepsbrandweerlui. Bovendien zijn dergelijke korpsen financieel voordeliger.

Een lid wijst erop dat het voorliggende voorstel de gemeenten alleen maar de mogelijkheid teruggeeft om een vrijwilligerskorps op te richten. De instemming van de gouverneur en van het Ministerie van Binnenlandse Zaken blijft evenwel vereist. Om financiële redenen kunnen die instanties de oprichting van een dergelijk korps door een gemeente weigeren.

Verschillende andere sprekers merken op dat het ontbreken van de wettelijke mogelijkheid een voorwendsel is geweest om aan de gemeenten de oprichting van een vrijwilligerskorps te weigeren. Met de wijziging die door dit voorstel in de wetgeving wordt aangebracht, zal de overheid zich niet langer op de wet kunnen beroepen om die oprichting te weigeren.

Dit voorstel brengt de georganiseerde structuur en het verschil tussen de opdrachten die aan de beroepskorpsen en aan de vrijwilligerskorpsen worden toevertrouwd, geenszins in het gedrang.

Een spreker geeft als zijn mening te kennen dat een vrijwilligerskorps b.v. niet zou kunnen optreden om een brand in een petroleumhaven te bestrijden.

Het ligt voor de hand dat een beroepskorps de opdrachten van de vrijwilligers dient te garanderen en te controleren.

Dezelfde spreker meent dat er een probleem rijst in verband met de opleiding van de vrijwilligers en dat die opleiding moet worden georganiseerd. Bovendien moeten de vrijwilligerskorpsen aan alle voorwaarden voldoen om met name subsidies te verkrijgen, collectieve aankopen te verrichten enz.

Le Ministre marque son accord avec l'esprit de cette proposition mais souligne que la création de corps de volontaires ne peut changer la structure organisée de la protection civile. Le recours à des volontaires pourrait être, en outre, une solution au coût sans cesse croissant des corps de professionnels.

Le Ministre rappelle qu'en 1965, le coût de la protection civile pour tout le Royaume s'élevait à 345 millions de F et qu'en 1981, il s'élevait à 5,7 milliards de F.

Une telle augmentation demande qu'une solution soit trouvée afin de l'endiguer.

Le Ministre rappelle que le gouverneur répartit la charge de la protection civile par commune et selon des normes nationales adaptées aux besoins. Enfin, en réponse au désir des membres de voir assurer une formation adéquate, il confirme sa volonté de mettre sur pied une école nationale du feu.

* * *

L'article unique de la proposition est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
M. HARMEGNIES

Le Président,
J.-B. DELHAYE

ERRATUM

Intitulé

In fine du texte néerlandais de l'intitulé, il y a lieu de lire « *betreffende de civiele bescherming* » au lieu de « *op de civiele bescherming* ».

De Minister is het eens met de geest van het voorstel, doch hij beklemtoont dat de oprichting van vrijwilligerskorpsen de georganiseerde structuur van de civiele bescherming niet mag wijzigen. Door een beroep te doen op vrijwilligers zou men tevens een oplossing kunnen vinden voor het probleem van de steeds toenemende kosten van de beroepskorpsen.

De Minister herinnert eraan dat de kosten van de civiele bescherming in 1965 voor het hele Rijk 345 miljoen bedroegen en dat die kosten in 1981 reeds tot 5,7 miljard waren opgelopen.

Een dergelijke stijging dient hoe dan ook aan banden te worden gelegd.

De Minister herinnert eraan dat de gouverneur de last van de civiele bescherming per gemeente en volgens de aan de behoeften aangepaste rijksnormen verdeelt. Aangezien de leden wensen dat in een gepaste opleiding wordt voorzien, bevestigt hij zijn voornemen om een nationale school voor brandbestrijding op te richten.

* * *

Het enige artikel van het voorstel wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
M. HARMEGNIES

De Voorzitter,
J.-B. DELHAYE

ERRATUM

Opschrift

In fine van het opschrift leze men « *betreffende de civiele bescherming* » in plaats van « *op de civiele bescherming* ».